

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις για τον ευρωπαϊκό κινηματογράφο στην ψηφιακή εποχή»

[COM(2010) 487 τελικό]

(2011/C 248/25)

Εισηγητής: ο κ. **Mircea Eugen BURADA**

Στις 24 Σεπτεμβρίου 2010, και σύμφωνα με το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα

«Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις για τον ευρωπαϊκό κινηματογράφο στην ψηφιακή εποχή»

COM(2010) 487 τελικό.

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές και κοινωνία των πληροφοριών», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 24 Μαΐου 2011.

Κατά την 472η σύνοδο ολομέλειας, της 15ης και 16ης Ιουνίου 2011 (συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 142 ψήφους υπέρ, 1 ψήφο κατά και 9 αποχές.

Φράση-κλειδί

Η Ευρώπη πρέπει να είναι πρωταγωνιστής στην παγκόσμια σκηνή και σε καμία περίπτωση κομπάρσος της παγκοσμιοποίησης ⁽¹⁾

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Ο ευρωπαϊκός κινηματογράφος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας, η οποία βρίσκεται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής ατζέντας για τον πολιτισμό.»

Η φράση αυτή εμφανίζεται στην αρχή της ανακοίνωσης της Επιτροπής και συνιστά μια εξαιρετική δήλωση πρόθεσης, τονίζοντας την πραγματική διάσταση του θέματος και προειδοποιώντας για την καθοριστική σημασία του θέματος όσον αφορά την επιτυχία του οράματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως την εμπνεύστηκαν οι ιδρυτές της. Ο πολιτισμός με όλες τις συνιστώσες του, εν προκειμένω τον κινηματογράφο, αποτελεί τον κύριο μοχλό επικοινωνίας, αλληλεγγύης, δημοκρατίας και κυρίως ευρωπαϊκής συνοχής. Σαν άλλο «άγιο δισκοπότηρο», ο κινηματογράφος θα πρέπει να προστατεύεται και να αντιμετωπίζεται με μεγάλο πολιτικό και στρατηγικό ενδιαφέρον. Ο ψηφιακός κινηματογράφος προσφέρει μια δυνατότητα που δεν πρέπει να χαθεί: μπορεί να προσδώσει στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο τον ρόλο του αναμεταδότη ιδεών και να προσφέρει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια μοναδική ευκαιρία που πρέπει αναμφίβολα να αξιοποιηθεί: να αποκτήσει τα απαραίτητα μέσα προκειμένου να εξασφαλίσει τη συνοχή στην ΕΕ διαμορφώνοντας την ευρωπαϊκή ταυτότητα. Μόνον η τέχνη εν γένει και ειδικότερα η τέχνη του κινηματογράφου μπορούν να εκπληρώσουν αυτήν τη φιλοδοξία. Με οικονομικούς όρους, το σύνολο αυτής της διαδικασίας απαιτεί έναν σημαντικό προϋπολογισμό, ήτοι μια τεράστια οικονομική προσπάθεια, χωρίς την οποία το μέλλον της Ένωσης - αληθινού πύργου της Βαβέλ με 27 συνιστώσες, απειλείται από στοιχεία σύμφυτα με τις ταυτότητες των διαφορετικών κρατών μελών της.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Το υπό εξέταση θέμα αποτελεί ένα σύνθετο, ευαίσθητο, σοβαρό και πρωτίστως πολιτικό ζήτημα:

- Σύνθετο, λόγω της πολιτιστικής διαφοροποίησης των ευρωπαϊκών ταυτοτήτων·
- Ευαίσθητο: κάθε κράτος μέλος, περήφανο για τον πλούτο και την ποικιλία της κινηματογραφικής του κληρονομιάς, θα εξετάσει αυτήν τη νέα προσπάθεια με επιφύλαξη, ακόμη και με σκεπτικισμό·
- Σοβαρό, διότι η απουσία μιας αληθινής ευρωπαϊκής στρατηγικής και προσδοκώμενων αποτελεσμάτων θα θέσει μακροπρόθεσμα σε κίνδυνο τις προσπάθειες ενίσχυσης της ΕΕ μέσω της εναρμόνισης των ευρωπαϊκών ταυτοτήτων·
- Πολιτικό: ο κινηματογράφος, μια κατεξοχήν καλλιτεχνική δημιουργία, ήταν μεν στην αρχή ένα είδος ψυχαγωγίας, με τον καιρό ωστόσο απέκτησε νέα και πολλαπλή σημασία ως ηθικό έρεισμα, μέσο επικοινωνίας, ιστορικό και ψυχολογικό αποτύπωμα, εργαλείο προπαγάνδας, κλπ.

1.2 Η ΕΟΚΕ συνιστά σε όλους όσοι αποφασίζουν για το μέλλον του μοναδικού αυτού σχεδίου να ενεργήσουν με σύνεση και να αποφύγουν την παγίδα των συγκρίσεων που χαρακτηρίζονται από πολιτιστική μοιρολατρία, όπως ότι «ο αμερικανικός κινηματογράφος κατέχει τα πρωτεία», «οι θεατές προτιμούν τις αμερικανικές παραγωγές», κλπ. Ο ανταγωνισμός πρέπει να αποτελεί ένεση αδρεναλίνης για τον ευρωπαϊκό ψηφιακό κινηματογράφο. Οι θεατές απολαμβάνουν να επικοινωνούν, να μαγεύονται, να πείθονται, να παρακολουθούν ένα θέαμα, να έρχονται σε μια αίθουσα με τις δικές τους ιδέες και να φεύγουν με τις ιδέες που τους μεταδόθηκαν μέσω της οθόνης. Αυτό είναι το κλειδί της επιτυχίας. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι

⁽¹⁾ Συνάντηση της 6ης Ιανουαρίου 2011 μεταξύ του Προέδρου κ. Staffan NILSSON και του Ευρωπαίου Επιτρόπου κ. Michel BARNIER.

θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια (με αυτοπεποίθηση, αποφασιστικότητα, ευρωπαϊκή φιλοδοξία) για την εξεύρεση των απαραίτητων μέσων και οικονομικών πόρων που θα εξασφαλίσουν την επιτυχία αυτού του πολιτικού-πολιτιστικού εργαλείου, το οποίο αναμφίβολα αποτελεί, μεταξύ άλλων, τον ακρογωνιαίο λίθο για την επιτυχία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

1.3 Αυτή η αληθινή ψηφιακή επανάσταση του ευρωπαϊκού κινηματογράφου θα επιφέρει αλλαγές στα προγράμματα, τα πρότυπα και τους κανονισμούς και θα διαταράξει την ηρεμία πολλών φορέων του κλάδου, επιβάλλοντάς τους ένα νέο πλαίσιο εργασίας, ένα νέο ρυθμό ζωής και κυρίως έναν αυξημένο προϋπολογισμό. Η ψηφιακή επανάσταση αποτελεί μια νέα πρόκληση, η οποία ωστόσο συνοδεύεται από τον κίνδυνο εξαφάνισης πολλών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όπως περιγράφεται εύστοχα στο κείμενο της Επιτροπής. Η ΕΟΚΕ ζητά και στηρίζει κάθε χρήσιμη παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θεωρεί ότι επιβάλλεται αναμφισβήτητα μια προσπάθεια διατήρησης των μικρών αιθουσών σε αγροτικές περιοχές και μεγάλες πόλεις, οι οποίες είναι τόσο σημαντικές για την κοινωνική συνοχή και για τον εξειδικευμένο κλάδο του καλλιτεχνικού και πειραματικού κινηματογράφου.

1.4 Τεράστιο βήμα της ψηφιακής επανάστασης, προϋπόθεση για το μέλλον της ΕΕ, κύρια συνιστώσα του ευρωπαϊκού πολιτισμού, γέφυρα μεταξύ των λαών και των πολιτισμών της Ένωσης που τους επιτρέπει να συναντηθούν, να γνωριστούν και να ανακαλύψουν ο ένας τον άλλον, ακόμη και να διαπιστώσουν ότι μπορούν να ζουν μαζί με κατανόηση, σεβασμό και γιατί όχι θαυμασμό, ο ψηφιακός κινηματογράφος αναγγέλλει μια ζωή πιο κοινωνική, ανταγωνιστική και λιγότερο δαπανηρή.

1.5 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την εφαρμογή ειδικού, σαφούς και σταθερού νομικού πλαισίου σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλουν ειδική προσπάθεια για να προσελκύσουν στις αίθουσες τα εκατομμύρια θεατών που τις έχουν εγκαταλείψει. Αξίζει να ληφθεί υπόψη ένα στοιχείο πρωταρχικής σημασίας: σήμερα η παρακολούθηση μιας ταινίας σε αίθουσα κινηματογράφου αποτελεί πολυτέλεια, ενώ η χρήση του DVD χάρη στον εξοπλισμό οικιακού κινηματογράφου (με την απαραίτητη οδόν plasma) αποτελεί καθημερινή άνεση.

1.6 Η εξέταση του εν λόγω θέματος θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με το δεδομένο ότι οι ΤΠΕ – οι νέες τεχνολογίες, η πληροφόρηση σε πραγματικό χρόνο και η απευθείας επικοινωνία χωρίς γλωσσικά σύνορα – ευνοούν εξαιρετικά την απρόσκοπτη διάδοση των τόσο διαφορετικών πολιτιστικών και δημιουργικών αξιών της Ευρώπης, με χαμηλότερο κόστος. Ταυτόχρονα, προσφέρουν δυνατότητες πρόσβασης στα άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής.

1.7 Μολαταύτα, τίποτα σταθερό και βιώσιμο δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προσφέρει τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για την πρακτική εφαρμογή και την κατάλληλη στήριξη αυτού του μοναδικού στον κόσμο πολυπολιτισμικού σχεδίου. Η διαχείριση του προγράμματος θα οδηγήσει αναμφίβολα σε δυσβάσταχτα έξοδα για τις μικρές αίθουσες κινηματογράφου, για ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών του κλάδου και

κυρίως για τους θεατές, την κύρια ομάδα-στόχο. Δεδομένου ότι σε επίπεδο δημόσιας στήριξης δεν υπάρχει ενιαία προσέγγιση κατάλληλη για κάθε χώρα και περιφέρεια της Ευρώπης, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει την αναγκαιότητα επαρκούς χρηματοδότησης της ψηφιοποίησης των μικρών αιθουσών κινηματογράφου, ιδίως στις αγροτικές περιοχές καθώς και στις μεγάλες πόλεις. Κρίνεται κατά προτεραιότητα σκόπιμη η χρήση των Διαρθρωτικών Ταμείων, η εξασφάλιση επαρκούς εθνικής συγχρηματοδότησης και το άνοιγμα στους αιθουσάρχες του ταμείου εγγυοδοσίας των παραγωγών του προγράμματος MEDIA. Ωστόσο, δεν μπορεί να γίνει λόγος για μια ενιαία προσέγγιση των κρατικών ενισχύσεων που θα ίσχυε για όλες τις χώρες και τις περιφέρειες της Ευρώπης· κάθε χώρα ή περιφέρεια θα πρέπει να έχει την ευχέρεια να εφαρμόσει ένα σύστημα που να ταιριάζει στις εκάστοτε αγορές.

1.8 Το πέρασμα στην ψηφιακή τεχνολογία που θα πραγματοποιηθεί τα προσεχή έτη θα πρέπει να αξιοποιηθεί για την ψηφιοποίηση των κινηματογραφικών αρχείων (ντοκιμαντέρ, εικόνες αρχείου ή κλασικές ταινίες), προκειμένου οι μελλοντικές γενεές να μην στερηθούν αυτόν τον πλούτο του ευρωπαϊκού κινηματογράφου και για την εξασφάλιση εύκολης πρόσβασης στις παραγωγές αυτές.

1.9 Η ανακοίνωση επικεντρώνεται περισσότερο στην ψηφιοποίηση των αιθουσών παρά στον ευρωπαϊκό κινηματογράφο και την πολιτική για τον οπτικοακουστικό τομέα σε έναν ψηφιακό κόσμο. Το πέρασμα στην ψηφιακή τεχνολογία είναι μια σύνθετη διαδικασία που ξεπερνάει κατά πολύ την απλή αντικατάσταση του εξοπλισμού. Μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη όχι μόνο την τεχνολογική και βιομηχανική διάσταση αλλά και τους πολιτιστικούς προβληματισμούς και στόχους, ήτοι τη δημιουργία, είναι απαραίτητη προκειμένου να καταστεί ο ευρωπαϊκός κινηματογράφος στρατηγικό στοιχείο του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη. Η πρόσβαση στον ψηφιακό κινηματογράφο, είτε στο πλαίσιο της ψυχαγωγίας είτε στο πλαίσιο της ενημέρωσης, θα πρέπει να ενσωματωθεί στο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη.

2. Εισαγωγή

2.1 Ο ψηφιακός κινηματογράφος χρησιμοποιεί την ψηφιακή τεχνολογία για τη διανομή και την προβολή ταινιών σε αίθουσες. Η ψηφιακή τεχνολογία περιλαμβάνει: την ψηφιακή εγγραφή, την ψηφιακή μεταπαραγωγή, τη δημιουργία της ψηφιακής μήτρας (Digital Cinema Distribution Master, DCDM) και την προβολή ταινιών σε ψηφιακή μορφή (πρότυπο DCI), η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί με δύο επίπεδα ευκρίνειας: 2K και 4K. Το σύστημα ψηφιακού κινηματογράφου εξασφαλίζει την υψηλότερη πιστότητα εικόνας και ήχου.

2.2 Η διανομή ταινιών σε ψηφιακή μορφή επιτρέπει στους διανομείς να επιτύχουν σημαντική εξοικονόμηση. Η διανομή μιας 80λεπτης ταινίας σε κλασική μορφή κοστίζει από 1 500 έως 2 500 δολάρια. Αυτό το ποσό, εάν πολλαπλασιασθεί επί εκατομμύρια αντίτυπα, παράγει ένα μυθικό μέγεθος. Σε ψηφιακή μορφή, με 250 Mb ανά δευτερόλεπτο κατά ανώτατο όριο, μια συνηθισμένη ταινία μπορεί να αποθηκευτεί σε ένα σκληρό δίσκο μόλις 300 Gb με περιορισμένο κόστος, ενώ δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι το ψηφιακό μέσο είναι εύκολο στη χρήση, στην αποθήκευση και στη μεταφορά και μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί (πηγή: Wikipédia).

2.3 Η προβολή σε ψηφιακή μορφή (ο ψηφιακός κινηματογράφος) δεν θα υπήρχε χωρίς την παραγωγή ταινιών, η οποία παρουσιάζει καθυστέρηση όσον αφορά την προσαρμογή του εξοπλισμού γυρισμάτων στην ψηφιακή τεχνολογία. Σε αυτό το πλαίσιο, επιβάλλεται μια ιδιαίτερη οικονομική προσπάθεια για την κάλυψη των συσσωρευμένων ελλείψεων και την ταχεία πρόοδο έναντι των ανταγωνιστών.

Σήμερα αντιμετωπίζουμε μια αρκετά παράδοξη κατάσταση όπου προσπαθούμε να οικοδομήσουμε ένα δίκτυο ψηφιακών κινηματογράφων, ενώ οι παραγωγοί ταινιών στην πλειονότητά τους χρησιμοποιούν ακόμα το σελιλόντ ως μέσο διάδοσης των ταινιών τους.

Το ίδιο συμβαίνει με τις ταινίες 3D, όπου τις περισσότερες φορές οι διανομείς ή αιθουσάρχες πωλούν στους ευρωπαίους πολίτες, για λίγα ευρώ επιπλέον ανά εισιτήριο, ένα είδος υποκατάστατου, το οποίο δεν διαθέτει τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται από τα πρότυπα της ψηφιακής τεχνολογίας. Από τη στιγμή που η ταινία σε μια ψηφιακή μήτρα δεν έχει γυριστεί με ψηφιακή τεχνολογία, δεν μπορεί να υπάρξει πραγματικά ψηφιακή προβολή. Για παράδειγμα, η ταινία *Avatar* γυρίστηκε σε 3D, γεγονός που εξηγεί επίσης τον ενθουσιασμό εκατομμυρίων θεατών.

3. Προϋποθέσεις

3.1 Η ανακοίνωση λαμβάνει υπόψη πολλαπλές βασικές ιδέες που προάγουν έναν κοινό ευρωπαϊκό πολιτιστικό χώρο, δεδομένου ότι η διαδικασία ψηφιοποίησης είναι αναγκαία και πρέπει να συνοδεύεται από την απαραίτητη οικονομική υποστήριξη.

3.1.1 Η ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό ενδιαφέρεται πρωτίστως για την προώθηση του ευρωπαϊκού κινηματογράφου ως μοχλού διαμόρφωσης της ευρωπαϊκής ταυτότητας και προσέγγισης των πολιτισμών της Ένωσης.

3.1.2 Η ψηφιακή στρατηγική για την Ευρώπη είναι μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη εντός μιας ενιαίας ψηφιακής αγοράς.

3.1.3 Η ενιαία αγορά αποτελεί έναν κόμβο, ο οποίος παρά τις δυσκολίες εξασφαλίζει μέσα από τα εσωτερικά σύνορα της Ένωσης την ελεύθερη κυκλοφορία πολιτιστικού περιεχομένου, την ανάπτυξη κοινωνικών σχέσεων και εμπορικών υπηρεσιών, προσφέροντας στους ευρωπαίους πολίτες τη δυνατότητα να καρπώνονται τα οφέλη της ψηφιακής εποχής χάρη στη δημιουργία μιας ενιαίας ψηφιακής αγοράς.

3.1.4 Η Σύμβαση της Unesco, η οποία κυρώθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2006, προτείνει την υπεράσπιση και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης και συμβάλλει στον καθορισμό των απαραίτητων δράσεων. Πρόκειται για μια φιλόδοξη πρόταση, την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να υλοποιήσει όσον αφορά την ψηφιοποίηση των αιθουσών κινηματογράφου.

3.1.5 Πράσινη Βίβλος «Απελευθέρωση του δυναμικού των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας»: πέρα από την άμεση συνεισφορά τους στο ΑΕΠ, οι κλάδοι του πολιτισμού και της δημιουργικότητας αποτελούν επίσης σημαντικούς μοχλούς οικονομικής και κοινωνικής καινοτομίας σε διάφορους άλλους τομείς.

3.1.6 Το πρόγραμμα **MEDIA 2007** είναι ένα ευρύ πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει επίσης ένα σκέλος κατάρτισης των επαγγελματιών της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών μέσων. Στόχος του προγράμματος είναι να βοηθήσει όσους εργάζονται στον κλάδο αυτόν να προσαρμοστούν στην ευρωπαϊκή και διεθνή διάσταση της αγοράς, προωθώντας τη συνεχή κατάρτιση και τη χρήση νέων τεχνολογιών.

3.1.7 Η χρηματοδότηση της ψηφιοποίησης μικρών αιθουσών κινηματογράφου, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, είναι ελλιπής και πρέπει να εξασφαλισθεί μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων, με μια επαρκή εθνική συγχρηματοδότηση και με το άνοιγμα στους αιθουσάρχες του ταμείου εγγυοδοσίας των παραγωγών του προγράμματος MEDIA.

4. Ανάλυση της κατάστασης

4.1 Η ψηφιακή επανάσταση εγείρει πολιτικά ζητήματα σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως:

- η ανταγωνιστικότητα και η κυκλοφορία των ευρωπαϊκών έργων,
- η γλωσσική και πολιτιστική πολυφωνία και πολυμορφία.

Τα προβλήματα αυτά θα πρέπει αναμφίβολα να αναλυθούν και να επιλυθούν με ενιαίο και δίκαιο τρόπο μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων της ΕΕ.

4.2 Όσον αφορά τις χορηγούμενες από τις αρχές των κρατών μελών ενισχύσεις, η οικονομική υποστήριξη αφορούσε μέχρι σήμερα αποκλειστικά τη δημιουργία και την παραγωγή ταινιών, γεγονός που κατά τη γνώμη μας συνιστά αξιόπαινη και απολύτως αναγκαία επιλογή για την προώθηση της κινηματογραφικής παιδείας των διαφόρων κρατών, υπό την προϋπόθεση της μετάβασης στην ψηφιακή παραγωγή.

4.3 Επιπλέον, η ανακοίνωση υπογραμμίζει την ανάγκη χορήγησης συμπληρωματικών οικονομικών ενισχύσεων τόσο για τη δημιουργία αντιγράφων αναφοράς (*master*) όσο και για την εγκατάσταση ψηφιακών οθονών, προκειμένου οι ταινίες να μπορούν να προβάλονται στον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό θεατών, υπό την προϋπόθεση οικονομικής στήριξης της εκ νέου αξιοποίησης των ατόμων που θα χάσουν την εργασία τους λόγω της αλλαγής της τεχνολογίας.

4.4 Το κείμενο αναδεικνύει το θέμα της ευρείας συμμετοχής των διανομικών και των αιθουσάρχων, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την κυκλοφορία των ευρωπαϊκών έργων και την εξασφάλιση της πολυμορφίας του ευρωπαϊκού κινηματογράφου. Το γεγονός ότι οι διανομείς είναι επίσης παραγωγοί ταινιών δεν θα πρέπει να δημιουργεί πρόβλημα, εφόσον η τιμή εισόδου δεν είναι απαγορευτική. Αξίζει να αξιοποιηθεί η επιχειρηματική τους δράση προς όφελος του εθνικού ή ευρωπαϊκού ψηφιακού κινηματογράφου.

4.5 Την άνοιξη του 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρόβλεψαν στη δημιουργία μιας ομάδας εμπειρογνομόνων για τον ψηφιακό κινηματογράφο. Οι συζητήσεις προέβλεψαν την ανάγκη εξεύρεσης ενός υποκατάστατου του σημερινού συστήματος VPF (τέλος εικονικού αντιγράφου), υπογραμμίζοντας ότι για την εξασφάλιση της ψηφιοποίησης απαιτείται μια εθνική κρατική βοήθεια και η οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.6 Οι «ενδιάμεσοι επενδυτές» χρηματοδοτούν εκ των προτέρων ολόκληρο τον ψηφιακό εξοπλισμό για τις αίθουσες κινηματογράφου. Ο διανομέας έχει την υποχρέωση να επιστρέψει, ήδη από την πρώτη προβολή, τη χρηματοδότηση (το τέλος VPF), γεγονός που οδηγεί στην αγορά του ψηφιακού εξοπλισμού.

4.7 Η ανακοίνωση παρέχει ορισμένα παραδείγματα χρηματοδοτήσεων, τα οποία μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι έχει δρομολογηθεί η μετάβαση στην ψηφιακή τεχνολογία· ωστόσο, δεν διαθέτουμε ακόμη σαφή εικόνα της ταχύτητας και της αποτελεσματικότητας αυτής της διαδικασίας, της σταθερότητας του εξοπλισμού και κυρίως του μεγέθους του δικτύου ψηφιακών κινηματογράφων, το οποίο αποτελεί έναν από τους πυλώνες της ενιαίας αγοράς και στοχεύει στην εξασφάλιση έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς περιορισμούς ανάπτυξης.

4.8 Η δημόσια διαβούλευση, η οποία άρχισε στις 16 Οκτωβρίου 2009 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με θέμα τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της ψηφιακής εποχής για τον ευρωπαϊκό κινηματογράφο, συγκέντρωσε περισσότερες από 300 απαντήσεις από την πλευρά των αιθουσαρχών, των διανομέων, των παραγωγών, των πωλητών, των κινηματογραφικών οργανισμών, των επαγγελματικών οργανώσεων και των εταιρειών παροχής ψηφιακών υπηρεσιών.

4.9 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει ότι για να κερδίσουμε αυτό το στοιχείο, απαιτείται μια μακροπρόθεσμη παρακολούθηση που προσαρμόζεται στη μεγάλη πολυμορφία του ευρωπαϊκού πολιτιστικού τοπίου.

4.10 Με την πάροδο του χρόνου, ο κινηματογράφος κλήθηκε να αντιμετωπίσει διάφορες προκλήσεις: τον βωβό κινηματογράφο, το Technicolor, το σύστημα Dolby Sound, κλπ. Η μεγάλη πρόκληση της σημερινής εποχής είναι η ψηφιακή επανάσταση.

4.11 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι η ψηφιοποίηση θέτει επίσης σοβαρές τεχνικές και οικονομικές προκλήσεις, οι οποίες συνδέονται με την αποθήκευση, τη μακροχρόνια διατήρηση και την πρόσβαση, και δεν εξετάζονται στην ανακοίνωση. Δεν υπάρχει κανένα μακροπρόθεσμο σχέδιο για την ψηφιακή αποθήκευση και καμία διαδικασία αποδεδειγμένα αποτελεσματική για τη μακροχρόνια αποθήκευση ψηφιακού περιεχομένου για μεταγενέστερη ανάκτηση. Ένα μέσο ψηφιακής τεχνολογίας έχει μικρότερη διάρκεια ζωής από μια ταινία, το σχετικό κόστος είναι υψηλότερο, ενώ το ψηφιακό περιεχόμενο αυξάνεται με γεωμετρική πρόοδο. Παράλληλα, τίθενται επίσης θέματα πρόσβασης, πρωτοτυπίας και αυθεντικότητας.

4.12 Η ΕΟΚΕ συνιστά την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων με την οργάνωση της συνεργασίας σε επίπεδο κλάδου, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών για την ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων αποθήκευσης και αρχειοθέτησης, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και για την επίτευξη συμφωνίας για μια σταθερή και αξιόπιστη χρηματοδότηση. Οι συστάσεις σχετικά με ένα συνεκτικό πλαίσιο ψηφιακής αποθήκευσης και αρχειοθέτησης αφορούν κυρίως μια εγγυημένη πρόσβαση για 100 έτη, μέτρα που αποσκοπούν στην αποφυγή μακρών περιόδων με οικονομικές ελλείψεις ή δυσκολίες, την ικανότητα παραγωγής αντιγράφων για την ικανοποίηση των μελλοντικών αναγκών διανομής, το θέμα της ποιότητας εικόνας και ήχου που ισοδυναμεί ή υπερβαίνει την ποιότητα του πρωτοτύπου, καθώς και τη διατήρηση της ανεξαρτησίας από ασταθείς τεχνολογικές πλατφόρμες.

4.13 Η ανακοίνωση υπογραμμίζει το πλεονέκτημα που προσφέρει η ψηφιακή διανομή: εγγυημένη προστασία των κινηματογραφικών αρχείων και στη συνέχεια διανομή σε μεγάλη κλίμακα των κλασικών κινηματογραφικών έργων που κινδυνεύουν να περιέλθουν σε λήθη λόγω μιας παρωχημένης τεχνολογίας.

4.14 Η ψηφιακή τεχνολογία επιτρέπει επίσης τη σημαντική μείωση του κόστους στις φάσεις παραγωγής και μεταπαραγωγής. Έτσι, μια ψηφιακή μήτρα (DSM, Digital Source Master) μπορεί να αξιοποιηθεί σε διάφορους τομείς: στον κινηματογράφο, στο βίντεο κατά παραγγελία (VOD), σε DVD, στην ψηφιακή τηλεόραση.

4.15 Η ψηφιακή διανομή προσφέρει επίσης μια άλλη σημαντική δυνατότητα: διευκολύνει την υπέρβαση των φυσικών, πολιτιστικών και κυρίως γλωσσικών συνόρων ήδη με την απλή παρουσίαση της πρωτότυπης ταινίας μεταφρασμένης στη γλώσσα των χωρών προβολής της. Επιπλέον, ολοένα και περισσότερα DVD προτείνουν υποτίτλους σε πολλές γλώσσες.

4.16 Αυτή η ψηφιακή επεξεργασία επιτρέπει επίσης στον σκηνοθέτη να ελέγχει μέχρι την τελευταία στιγμή την ποιότητα της ψηφιακής μήτρας (εικόνες, ειδικά εφέ, φωτισμός, μουσική, ηχητικά εφέ, κλπ.).

4.17 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη που στηρίζουν τη δική τους παραγωγή ταινιών, προκειμένου να επωφεληθούν από αυτήν τη δυνατότητα της ψηφιακής διανομής και να καταφέρουν να εγγυηθούν, με τη συμμετοχή τους στην ψηφιακή επανάσταση, ένα βέβαιο μέλλον για τον ψηφιακό κινηματογράφο που φέρνει την πολιτισμική πολυμορφία πιο κοντά στους πολίτες της ΕΕ.

4.18 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τις δυνατότητες απασχόλησης που προσφέρει ο κλάδος και την ιδιαιτερότητα των σχετικών θέσεων εργασίας. Είναι σκόπιμο να πραγματοποιηθούν σήμερα επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό για την επιτυχή διάδοση του ψηφιακού κινηματογράφου στην Ευρώπη που θα εγγυηθεί την ποιότητα και την ιδιαιτερότητα της ευρωπαϊκής κινηματογραφικής βιομηχανίας. Είναι επίσης σημαντικό να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο (για παράδειγμα με κατάλληλα μέτρα κατάρτισης και αντικατάστασης) το κοινωνικό κόστος που συνδέεται με τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή, όπως η απώλεια θέσεων εργασίας για τους υπεύθυνους προβολής ή/και τους τεχνικούς εργαστηρίου.

4.19 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ) της απόφασης MEDIA 2007 προβλέπει μια επαγγελματική κατάρτιση που λαμβάνει υπόψη ήδη από τα πρώτα στάδια τις ψηφιακές τεχνολογίες για την παραγωγή, τη μεταπαραγωγή, τη διανομή, την εμπορική διάθεση και την αρχειοθέτηση των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών προγραμμάτων. Το πρόγραμμα MEDIA 2007 θα πρέπει να επανεξετασθεί και να διευρυνθεί προκειμένου να δώσει προτεραιότητα και να ικανοποιήσει νέες απαιτήσεις, πέρα από τις ήδη προβλεπόμενες.

4.20 Το πρόγραμμα MEDIA 2007 στηρίζει επίσης την άλλη κύρια διάσταση του ψηφιακού κινηματογράφου, ήτοι τη διανομή και τη διάδοση (άρθρο 5).

4.21 Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με το άρθρο 107, παράγραφος 3, σημείο δ) της ΣΛΕΕ συνιστούν μια άλλη πηγή χρηματοδότησης. Τα παραδείγματα είναι αρκετά, όπως προκύπτει από τα συμφοραζόμενα.

4.22 **Τυποποίηση:** το 2002 έξι μεγάλες αμερικανικές εταιρείες παραγωγής ανέπτυξαν μια σειρά τεχνικών προδιαγραφών για την ψηφιακή διανομή: πρόκειται για την πρωτοβουλία *Digital Cinema Initiative* (DCI).

4.23 Οι προδιαγραφές DCI δημοσιεύθηκαν το 2005 από την εταιρεία *Society of Motion Picture and Television Engineers* (SMPTE) πριν μετατραπούν σε πρότυπα για τον ψηφιακό κινηματογράφο και υιοθετηθούν ως διεθνή πρότυπα από τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO). Το 2011 η Επιτροπή θα υιοθετήσει μια σύσταση, η οποία αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον, σχετικά με την προώθηση ευρωπαϊκών προτύπων για τον ευρωπαϊκό ψηφιακό κινηματογράφο.

4.24 Στην Ευρώπη το ποσοστό των κινηματογραφικών παραγωγών σε ψηφιακή τεχνολογία ή των οποίων η μεταπαραγωγή έχει εξασφαλισθεί με ψηφιακή τεχνολογία είναι ανησυχητικά μικρό σε σχέση με τις ΗΠΑ, γεγονός που σημαίνει ότι έχουμε μείνει πίσω έναντι του κύριου ανταγωνιστή μας. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το εξής: από το σύνολο των ψηφιακών ταινιών που

προβλήθηκαν στη Γαλλία (30 ταινίες το 2007, 50 το 2008), 35 ήταν παραγωγές της Βόρειας Αμερικής, 10 ήταν ευρωπαϊκές παραγωγές και 5 ήταν ανεξάρτητες παραγωγές.

4.25 Οι προσπάθειες που καταβάλλουμε για να αναπτύξουμε τις ψηφιακές αίθουσες κινηματογράφου χωρίς να στηρίξουμε την ευρωπαϊκή παραγωγή ψηφιακών ταινιών οδηγούν σε στραγγαλισμό της ευρωπαϊκής κινηματογραφικής δημιουργίας και σε αποδοχή ήττας έναντι των ξένων ψηφιακών παραγωγών.

4.26 Σε περίπτωση αποτυχίας αυτού του φιλόδοξου ευρωπαϊκού προγράμματος, ο ψηφιακός κινηματογράφος θα συμβολίζει τον θάνατο της ιδέας της ευρωπαϊκής συνοχής που βασίζεται στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολυπολιτισμικού περιεχομένου.

4.27 **Ηθικό δίδαγμα:** ο ευρωπαϊκός ψηφιακός κινηματογράφος έχει ακόμη να διανύσει μακρύ δρόμο.

Βρυξέλλες, 15 Ιουνίου 2011

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON